

zaPAU

Przekujmy miecze na lemiesze!

Dyskusja polityczna w naszym pięknym kraju jest – jak doskonale wszyscy widzimy – zdominowana przez całkowity brak zaufania wzajemnie zwalczających się stron. Nie jest to może specjalnie dziwne, bo polityka ma swoje prawa i jednym z nich jest właśnie wykazywanie podejrzliwości i braku zaufania co do intencji wrogów politycznych (przyjaciół zresztą także). W rezultacie polityk, który stara się zredukować wzajemną wrogość dwóch obozów i odgrywać rolę moderatora, znajduje się w sytuacji człowieka stojącego na środku drogi szybkiego ruchu, którą pędzą samochody w dwóch przeciwnych kierunkach. Jak zauważył kiedyś jeden z angielskich przywódców Partii Pracy, prędzej czy później ktoś go przejedzie. Dlatego takich polityków-samobójców po prostu nie ma, a jeżeli się pojawiają, to tylko na krótko.

Stoimy dzisiaj w przededniu ostrej debaty politycznej, która rozpocznie się wokół nowej „Konstytucji dla Nauki” przedstawionej w (oratorsko znakomitym) wystąpieniu Jarosława Gowina podczas niedawnego Narodowego Kongresu Nauki w Krakowie. Sądzę więc, że powinniśmy zrobić wszystko co się da, aby ten nadciągający bój maksymalnie „odpolitycznić” i uczynić merytorycznym. Zaangażowanie bowiem w sprawy nauki wszystkich demonów nękających polską politykę całkowicie usunie z debaty – a więc i ze świadomości społecznej – sprawę samej nauki, podporządkowując ją doraźnym interesom walczących ze sobą sił politycznych.

Najbliższe cztery tygodnie będą kluczowe: projekt leży na stole, możemy jeszcze zgłaszać zastrzeżenia i poprawki. Apeluję: zróbmy to! Ale zróbmy w sposób odpowiedzialny, a nie przez fundamentalną negację. Zostawmy w domu nasze przekonania polityczne i skupmy się na wskazaniu jedynie najbardziej istotnych (naszym zdaniem) niedociągnięć lub błędów projektu. Ustawa nigdy nie zadowoli nas

wszystkich całkowicie, to oczywiste, ale wiemy też dobrze, że „lepsze jest wrogiem dobrego”. Wskazujmy więc te błędy, które – w naszym mniemaniu – NAPRAWDĘ zagrażają budowie w Polsce nowoczesnego systemu nauki i szkolnictwa wyższego, ale – na Boga – nie rozdrabniajmy się w mało istotnych szczegółach. Wyszukiwanie niezręczności i drobiazgów to łatwe, zbyt łatwe. Bądźmy ambitni, ograniczmy się do rzeczy zasadniczych.

Ale piłka jest też po drugiej stronie, stronie autorów projektu. Myślę, że najlepszym sposobem na złagodzenie niepokojów „środowiska” będzie przygotowanie KOMENTARZA, wyjaśniającego istotne powody wprowadzenia najbardziej kontrowersyjnych rozwiązań i zapisów oraz uzasadniające ich niezbędność (bo może da się, przynajmniej z niektórych, zrezygnować). Weźmy choćby sprawę Rady Uczelni, która wzbudza (moim zdaniem – niesłusznie) ogromne obawy i sprzeciwy. Albo kwestia „ścieżki dydaktycznej” (moim zdaniem to błąd, który spowoduje pogorszenie, a nie poprawę pozycji dydaktyki na uczelniach). To tylko dwa przykłady, są jeszcze inne, a głosy podczas posiedzeń Rady NKN i nadchodzące już głosy środowiska na pewno dają autorom projektu dobre rozeznanie, gdzie powstają największe wątpliwości. Taki komentarz trzeba zrobić szybko i rozesać szeroko. Wiem, że to zadanie ogromnie trudne, wymagające pracy niemal ponad siły, ale – niestety – konieczne. Bywają w końcu chwile, gdy trzeba pracować dzień i noc, aby mieć poczucie, że zrobiło się wszystko co możliwe. A mam nadzieję, że autorzy projektu traktują swoją misję wystarczająco poważnie.

Jak widać, ton dzisiejszego felietonu odbiega daleko od tego, co normalnie pojawia się na czwartej stronie „PAUzy”, gdzie umieszczane są raczej teksty lżejsze, często żartobliwe. Niestety, dzisiaj zupełnie mi nie do śmiechu. Przepraszam.

ABBA

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Piotr Sztompka, Marta Wyka, Jerzy Wyrozumski, Jakub Zakrzewski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Białas – redaktor naczelny; Andrzej Borowski, Andrzej Kobos, Marian Nowy – redaktorzy; Adam Korpak, Krzysztof Skórczewski – grafika; Ryszard Otręba – „Galeria PAUzy”; Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny; Witold Brzoskowski, Monika Mentel – fotokład; Wydawnictwo PAU – konsultacje.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi.